

ПРОТИМАЛЯРІЙНІ ЗАСОБИ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ COVID-19: TRUE OR FALSE?

Весь світ прикутий до проблеми захворювання COVID-19 і пошуку ефективних засобів для лікування його і тих ускладнень, які нерідко стоять життя пацієнтам. У зв'язку з цим одним з найбільш частих і при цьому найбільш суперечливим засобом називають протималарійний препарат Хлорохін і його модифікований аналог Гідроксихлорохін.

На сьогоднішній день США і Україна в своїх протоколах затвердила застосування Гідроксихлорохіну для лікування коронавірусу, а Європа - ні.

FDA, незалежна організація з контролю харчових продуктів і лікарських засобів США, не заперечує можливість використання його в якості протівірусного засобу для лікування коронавірусної інфекції, однак, щодня накопичуються дані про його неефективність і навіть негативний вплив на прогноз.

Спочатку увагу дослідників привернув той факт, що механізм дії Хлорохіну та Гідроксихлорохіну пов'язаний зі зниженням активності вродженого імунітету (саме тому його призначають при системному вовчаку та ревматоїдному артриті).

А за наявними на сьогодні даними COVID-19 таким небезпечним робить імунна реакція, яка виникає у відповідь на коронавірус - це так званий «цитокіновий шторм», тобто гіперактивна реакція імунної системи у відповідь на

проникнення в організм вірусу. На підставі цього вчені висунули припущення про те, що переривання каскаду імунопатологічних реакцій, зниження вироблення цитокінів зможуть запобігти надмірній імунній відповіді, сприяти більш легкому перебігу захворювання, профілакувати важкі ускладнення і, відповідно, призводити до одужання пацієнта. Вважається, що найбільш ефективною дана концепція може бути на ранніх стадіях інфекції.

Але знову ж таки, і «цитокіновий шторм», і така профілактична дію Гідроксихлорохіну - поки тільки гіпотези.

Плутанина, що виникла навколо Гідроксихлорохіну і COVID-19, здебільшого бере початок з невеликих неконтрольованих досліджень професора Дідьє Рауля з Франції. Це одне з найвідоміших досліджень впливу комбінації Гідроксихлорохіну і Азитроміцину на перебіг COVID-19. Однак, звертає на себе увагу той факт, що дане дослідження має вкрай низьку доказову цінність: відсутність контрольної групи і низьку вибірку пацієнтів.

В ході дослідження Команда фахівців з Університету Парижа і лікарні Сент-Луїс оцінили дію Гідроксихлорохіну в групі з 11 пацієнтів, що поступили туди з тим же курсом лікування, про який повідомляла група з Марселя (Гідроксихлорохін 600 мг / день і Азитроміцин, 500 мг в перший день і 250 мг / день після). Середній вік пацієнтів склав 58,7 року, і 8 з 11 мали серйозні супутні захворювання (2 пацієнта - ожиріння, 5 - різні форми раку, 1 - ВІЛ).

Це неоднорідна і непоказова вибірка, та й, на жаль, комбінація «Гідроксихлорохін + Азитроміцин» не принесла очікуваних результатів: один пацієнт помер, а з десяти що залишилися 8 були позитивними на вірус на 5-6 день такої терапії. До того ж, двоє з восьми пацієнтів були переведені у відділення інтенсивної терапії в зв'язку з наростаючою тяжкістю стану, а один пацієнт був змушений припинити терапію на 4-й день через пролонгацію інтервалу QT, відомого побічного ефекту Гідроксихлорохіну, який може призвести до фатальної серцевої аритмії.

Таким чином, дане дослідження не надало жодних доказів того, що комбінація «Гідроксихлорохін + Азитроміцин» хоч якось корисна.

Також звертає на себе увагу невелике, але контрольоване дослідження з Ухані, згідно з яким Гідроксихлорохін дійсно покращує перебіг коронавірусної інфекції. У ньому Гідроксихлорохін використовували у 62 пацієнтів з легким і середнім ступенем тяжкості COVID-19: протягом 5 днів половина пацієнтів отримувала стандартну терапію плюс Гідроксихлорохін, друга половина (контрольна група) - тільки стандартну терапію.

У пацієнтів, які отримували Гідроксихлорохін, час клінічного одужання і час відновлення нормальної температури тіла значно скоротилося, також у пацієнтів швидше пішов такий симптом як кашель. На підставі цих даних і з огляду на відсутність інших більш

ефективних варіантів, автори рекомендували препарат при коронавірусній інфекції, хоча додали, що необхідно провести додаткові дослідження.

І їх провели інші китайські дослідники, використовуючи Гідроксихлорохін на додаток до стандартних методів лікування. Однак, результати цих досліджень поки так і не дали остаточної відповіді ні на користь, ні проти використання Гідроксихлорохіна для лікування COVID-19.

Таким чином, досліджень на сьогоднішній момент не так багато і всі вони досить суперечливі, тому дати однозначну експертну оцінку за або проти використання Хлорохіну і Гідроксихлорохіну поки не є можливим. Необхідно накопичити більше клінічного досвіду його застосування, а також провести ретроспективний аналіз вже тих результатів, які накопичилися за кілька місяців персистування вірусу SARS-CoV-2 в світі.